

[Sønderup.]

imellem den Udstykning, Regeringen tilsigtede og reklamerede med, og de daarlige Vilkaar, Landbruget havde at virke under. Forholdene har desværre ikke siden da ændret sig til det bedre, tværtimod, Landbrugets Indtægter falder, og Udgifterne stiger fra Dag til Dag. Gang paa Gang har vi fra vor Side paapeget disse Skavanker, men det synes jo at være frugtesløst. Vi kan faa Lov til at tale med, men til sidst gør man, som man selv synes og behager, og saaledes gaar det jo ogsaa med det Lovforslag, som vi i Dag beskæftiger os med.

Før vi tog fat paa Udvalgsarbejdet, stod det mig klart, at det er yderst begrænset, hvad man ad Lovgivningens Vej kan naa i Retning af at løse Problemet med de indeklemte Husmænd, og denne min Opfattelse er yderligere blevet bekræftet. Jeg tror, at mine Kolleger i Udvalget vil give mig Ret, naar jeg siger, at jo mere vi beskæftigede os med Emnet, jo klarere stod det for os, at Niels Frederiksen havde sagt det helt rigtige om det Spørgsmaal ved at sige, at det kan ikke løses efter en Lineal. Jeg havde rigtignok tænkt mig, at der havde foreligget Materiale — eller at det i det mindste havde kunnet fremskaffes —, som kunde have dannet Udgangspunkt for en Bedømmelse af Problemet Rækkevidde, men der foreligger derom ikke det fjerneste i nogen Retning.

Dette forekommer mig i særlig Grad betænkeligt navnlig under Hensyn til Ekspropriationsparagrafferne. Naar saa gennemgribende Bestemmelser lovfæstes, burde man have anderledes fast Grund under Fødderne, end Tilfældet er. Men saa letsindigt handler man altsaa paa et saa omtaaligt Omraade, som Ejendomsretten til et Stykke Jord endnu anses for at være. Man krænker Retsbegrebet ved at indføre Ekspropriationen og volder derved dybest set en Skade, der er langt større end den Fordel, som kan opnaas.

De Herrer ved meget vel, at Opgaven at tilvejebringe Tillægsjord ikke kan løses til Bunds hverken med eller uden Ekspropriation. Loven vil blive en Skuffelse. Man har i Agitationen skabt Forventninger, der ikke kan indfries, og man har foregøglet Muligheder i Forbindelse med Ekspropriationen, som ikke tilnærmelsesvis forefindes i den Virkelighedens Verden, som Jordspørgsmaalet betegnende nok befinder sig i. Vor Jordlovgivning glider nu ind paa et nyt, uprøvet Spor, ikke fordi det praktiske Liv kræver det, men ene og alene af den Grund, at et stort politisk

Parti har gjort Ekspropriationen til et Principspørgsmaal.

Jeg havde til det sidste ventet, at de Radikale under Hensyn til Udtalelser; der nu og da er faldet fra deres ledende Mænd, vilde have støttet os i vort Krav om, at Ekspropriationsparagrafferne skal udgaa, men det har jo vist sig at være et forfængeligt Haab; og det er desværre ikke første Gang, de Herrer har skuffet os; det er den Slags smaa Stød, Verden giver nu og da.

Ved Lovforslagets første Behandling udtalte jeg bl. a., at Partiet Venstre var stærkt interesseret i Jordlovgivningen, og at vi vilde medvirke til, hvad der efter vor Opfattelse betød en Forbedring ikke blot af de gældende Love, men ogsaa af det foreliggende Lovforslag, og ud fra den Betragtning stemmer vi for Ændringsforslagene Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3, Nr. 4 og Nr. 5 til § 2. Ændringsforslag Nr. 5 falder sammen med de Ønsker, som jeg paa Venstres Vegne i sin Tid gav Udtryk for. Man muliggor herigennem i visse Tilfælde en praktisk Løsning af Sammenlægningen, samtidig med at der stilles Jord til Raadighed til et nyt Brug.

Ændringsforslag Nr. 6 vil vi afholde os fra at stemme om. Der er noget i det, som kan synes umiddelbart tiltalende; og som maaske nu og da kan virke heldigt, men naar vi alligevel vil undlade at stemme, er Aarsagen den, at dette Ændringsforslag muliggor, at der i jordløse Huse bindes en Del af Jordfondens Midler, som jo var tiltænkt Udstykningen.

Ændringsforslagene Nr. 8 og 9 til § 4 vil vi afholde os fra at stemme over, da vi foreslaar, at hele Paragraffen udgaa.

Paa Grund af vor Modvilje mod Ekspropriationerne stiller vi ved Ændringsforslagene Nr. 7, 10 og 11 Forslag om, at de Paragraffer, der har Tilknnytning dertil, nemlig §§ 3, 4 og 5, udgaa. I Tilslutning dertil foreslaar vi ved Ændringsforslag Nr. 12, at sidste Punktum af § 8 udgaa; nemlig det, som fastsætter Tidspunktet for Ekspropriationens Ikrafttræden.

Jeg beklager, at Jordlovgivningen skal videreføres med svindende Tilslutning, ikke fordi der er Uenighed om Formaalet, men fordi man har indført Principper, som der efter min Opfattelse ingen saglig Begrundelse er for.

Ulrich: Jeg skal paa mit Partis Vegne udtale min Beklagelse over, at det ikke har været muligt i Udvalget at formaa Flertalspartierne og den højtærede Landbrugsminister til at aflade fra de Ekspropriationsbe-